

Szerkesztőség és kiadó hivatal
Széchenyi-utca SIMON-ház Kuncz József
ur kereskedésével szemben.

HIRDETMÉNYEK.

Állásajánlások és a kiadás körüli panaszok
valamint a lap szellemi részét illető
minlen közlemények ide intézendők

Hírmegjelölés levelek csak ismert kezektől
fogadhatók el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVŐ PÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár:

Helyben házhoz hozva vagy vilkó a postán
küldve:

Egész évre . . . . . 10 ft — kr.
Félévre . . . . . 5 ft — kr.
Negyedévre . . . . . 2 ft 30 kr.
Egy hónapra . . . . . 1 ft — kr.

Hirdetési díj:

Öt-husásbospetitsorogyszeri beiktatásáért 5 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr.
Nyiltér 4 husásbospetitsorórt 20 kr.

XIII. évfolyam 1886.

Debreczen Kedd junius 29.

124. szám.

Debreczen, junius 29.

(T.) Hiába haragszik a „P. Napló“,
mer a „Nemzet“-nek van igaza. „El-
lenzéki érzület az országban nincs. Nem
azért nincs, mert valami nagy az elége-
dettség, vagy mert talán az emberek va-
lami nagyon boldogok, hanem nincs
azért, mert napról napra fogy ama fer-
dén gondolkodók száma, hogy minden
rossz idő a kormánytól és minden jó idő
az ellenzékétől származik. Soha az ország
népe elégedetlenebb talán nem volt, mint
most, annyi boldogtalan talán soha nem
volt mint most, az elégedetlenség és
boldogtalanság azonban ellenzéki érzü-
letbe nem csap át, mert ma már a leg-
több képes elbírálni hogy „gomb ház,
ha ugyan leszakad lesz más,“ de hogy
az ország népének sorsát egy habaréki
kormány jobbra nem változtatni. Sőt
mert a viszonyok, általános behatások
következtében évről évre rosszabbak, s
a mai nemzedék sem igen boldogabb
mint a Bach korszak alatt élő nemzedék
vala, pedig hát 1867-ben alkotmányunk
hajnala felvirult. — Azt kezdi hinni a
nép, hogy minél több kormányt változ-
tatunk, annál rosszabb. Aztán meg ol-
vassák a hírlapokat is, és habár ellen-
zéki nótát fűtörész a legtöbbször, de azért
oly eseményeket hoz köztudomásra, me-
lyek napnál világosabban magyarázzák,
hogy a kormány Európa, sőt a világ
egy államában sem képes az embereket
boldopokká tenni. Eddig Belgiumot iri-
gyeltünk. Nos hát ott van most az ő
szociális betegségével Belgium. Ott van
az ő szociális és anarchikus betegségé-
vel a francia és az amerikai köztársá-
ság. Avagy méltóztassanak államot mu-
tatni, melyben a lakosság sorsa irigylen-
dőbb a miénkél. Sőt azt tapasztalom,
hogy most meg mi kezdünk a volt Bel-
gium polczára jutni, s ide kezd irigy tekin-
tetekkel tekinteni a világ. Es van benne
valami. Holmi Janszky-féle rugdalózá-
soktól eltekintve csakugyan nincs irigy-

lendőbb nyugalmam, sőt ha vesszük,
hogy nálunk még egy Janszky affér is
ily érdeklődést képes kelteni amilyent kel-
lett, azt kell hinnünk, hogy itt a kenyér
még bővebbet van, mert ahol a gyomor
üres, ott nem igen szoktak gondolni a
más bajával vagy kedvtelésével. Ergo
mi értelme lenne ennek a nagy ellen-
zéki érzületnek? A „P. Napló“-ra nézve
igen, és hogy nagyon szeretné látni, ab-
ban nem is kételkedünk, de hogy az or-
szág lakossága mit nyerne vele? Azt
nem vagyunk képesek elgondolni.

Ha például a „P. Napló“ feive-
zetné az ország lakosságát a politikai
felfogás legnagyobb magaslataira, a hon-
nan beláthatnák világos s így szólna:
„Am választatok magatoknak kormányt,
én olyant adok, — vajjon tudna-e va-
lasztani a közönség? Sőt felismerve va-
lamennyi kormány hibáját, nem a Tisza
kormányt találna-e legjobbnak még a
„Napló“ közönsége is, s azt nyerné vele
hogy még az is elpártolna tőle.

Bizony pedig rosszul állunk. A vá-
lasztók összeírása is azt bizonyítja hogy
rosszul állunk. De hát hol az a legény
a talpán, ki elhárítsa rólunk az ameri-
kai, ausztráliai, indiai, stb konkurren-
ciát? Alljon elő ha van ilyen és rászá-
vazunk. Bizonyos vagyok benne, egyhan-
gulag megválasztják miniszterelnöknek.
Mert hát ilyen emberre valósággal szük-
ségünk lenne, s minden kebelből fellán-
golna az ellenzéki érzület. De miért lán-
goljon fel most? a „P. Napló“ pártjá-
ért vagy Apponyiért? Hát miért lán-
goljunk más emberek érdekében, van ér-
deke, saját érdeke minden embernek
elég, csak azt győzze elmozdítani és ne
a másét. Igenis, ha a nemzet érdeke
is ahoz volna kötve, ámde ki állhat jót
azért hogy Apponyi kormány nem
sokkal rosszabb lenne a maiaké? Köny-
nyelmből, szélesebb, tapintatlanabb . . .
Hát miért buzogna olyan nagyon az az
„ellenzéki érzület?“ Az elégedetlenség

igen, csak hogy ez ma már nem azonos
az ellenzéki érzülettel, sőt hogy napról-napra
kevésbé lesz az, a felvilágosodás hozza
magával.

— A jövő évi költségvetések. Az
egyes miniszteriumok kebelében a jövő évi
költségvetési előirányzatok
összeállításán már dolgoznak. A miniszterek
a hét végeig a fővárosban maradaak. Széche-
nyi gróf kereskedelmi miniszter július 4-én
bosszabb tartózkodásra Kaltenleutgenbe
megy. Szapary gr. pénzügyminiszter július
hó elején rövid ideig birtosain fog időzni s
aztán egy teengeri fardóbe utazik. Tiszta
a miniszterelnök agusztus hóban 3 hétre Osz-
t-ndeba megy.

— Az elnök beszámolója. A képvise-
lőház szombati zárulésán, Pécsey Tamás
elnök beuntatta jelentését a most berekeszt-
ett ülészakról. A jelentés sok érdekes ad-
tot tartalmaz. A második ülészak szeptem-
ber 26-tól június 26-ig, tehát éppen három
negyed évig tartott, egyike volt a leghosz-
szaobaknak. Megnyitáskor a képviselők 453
főnyi létszámából három hiányzott és a be-
rekesztéskor megint éppen 459 igazolt képvi-
selő volt: pedig időközben sok változás tör-
tént, huszonekét képviselő mandátuma szűnt
meg, halál vagy lemondás következtében.
Nyolc magyar és két horvát képviselő halt
meg, köztük Pauler Tivadar, Kis Lajos, Bes-
senyey Ernő, Kállay János; lemondtak ti-
zenketten, köztük Sárközy Antal, ki alispán-
na, Sváb Hároly ki főrendi házi tagga, Lu-
kács Béla, ki magyar államvasuti igazgatóvá
lett. A ház munkásságáról szóló adatok
arról tanuskodnak, hogy honatyaink eléggé
szorgalmasak voltak. Huszonekilenc külön-
böző bizottság dolgozott, ekeben a régebben
oly élénk osztálytárgyalások teljesen szűne-
teltek, sőt az egyik osztály, a hetedik, mind-
végig meg sem alakult. Az osztálytárgyalási
rendszer végkép divatját multa. Tejes ülést
a tisztelt ház százharminchatot tartott s
ezekben össze sen 1394 határozatot hozott.
Interpellációt ötvenhatot intéztek a kormány-
hoz, az előbbi ülészakról is maradt még
tiz; a kormány negyvennégyre felelt. Tör-
vényjavaslat 64 volt a ház asztalán s ezek-
ből ötven lett törvénynyű; harmincöt már
szentesítve van, tizenöt még királyi szentesi-
tésre vár. Mentelmi ügy huszonegy fordult
elő, de csak négy esetben engedtek meg a

mentelmi jog felfüggesztését. Hatóságoktól
és magánosoktól 340 kérvény került a ház
elő s ezekből negyvenöt maradt elintézet-
lenül.

Tanügy.

Debreczen sz. kir. város főreáliskolájának Érte-
sítője az 1885—86. tanévről.

Közli F a z e k a s Sándor h. igazgató.

Megjelent Debreczen sz. kir. város ál-
tal tartott főreáliskola értesítője az 1885-
86 iskolai évről. Az értesítő első lapja az
intézet ez év folyamában márcz. 4-én elhunyt
fiatal jeles tanára Futó Mihály emlékének
van szentelve a Zimmermann Gyula tollából.

Ezután Beczner Frigyes tanár „A
magyar nyelv tanításának
történetéről egy vázlatos tanulmányt
közöl, mely e tárgyra vonatkozólag 16 lapon
sok érdekes adatot sorol fel. E vázlat után
következik a tulajdonképi értesítő.

Ezen főreáliskolat Debreczen sz. kir.
város közönsége saját költségén tartja fenn,
s felügyeleti jogát egy felügyelő bizottság
által gyakorolja. E felügyelő bizottság jelen-
leg a következő tagokból áll:

Elnök: Simonffy Imre kir. tan. és pol-
gármester.

Előadó: Bészler Lajos, közigazgatási
tanácsjegyző és tisztelbeli tanácsnok.

Tagok: Könyves Tóth Mihály és Né-
methy Lajos ev. ref. lelkészek. Kovács Sándor
városi tisztifőügyész, Szabó József vá-
rosi főszámvevő, Becz Mihály városi árva-
széki elnök; továbbá Fráter Imre, Nemes
Kálmán, Tóth Antal, Buzás Pál, Sági Sá-
muel, Dr. Pallay Miklós, Steinfeld Antal és
a tanintézet igazgató tanára hivatalból.

A tanártestület tagjai: Fazekas Sándor
helyettes igazgató, Beczner Frigyes, Barry
György, Futó Mihály (†), Krisztián Alajos
Kürschak József, Örvényi Vilmos, Piritbauer
Alajos, Zimmermann Gyula. Ezekon kívül
van 5 hitoktató.

A mi az intézet felszerelése illeti: a
tanári könyvtár a lefolyt tanév alatt részint
vásárlások, részint ajándékok által szépen
gyarapodott. Az ifjúsági könyvtár növelésére
86 ft. 3 kr. fordítottak. Természetráji és
fizikai külön szertára a debreczeni realis-
kolának ez időszerint még nincs eféle gyűj-
temény beszerzésére a tanári testület mind-
addig nem is gondolhat, míg a tanintézet je-
len helyzetében marad, s külön álló saját
épületbe nem költözködhetik. Ezen szertárak-
ba tartozó tárgyak ugyanis oly természetiek,

„Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

Br. Splényiné Blaha Luj-
zának.*)

(Kolozvárt, 1886. jun. 26.)

Jóságos magyar szív, mennyi kincs van ben-
ned!

Vihar: szenvedélyed; harmat: az érzelméd;
Ki beléd tkiíthet, lát tündér világot,
A miyeut csak gyermek szép mesékbe láthat.
Minden hang, minden szó, csupa tűz, csupa
láng,

Csodák világából fuvalom száll mi ránk,
És a szív följárul, ha te szólsz, ha dallasz,
Ajkad lágy zenéje oly bűvös, hatalmas.

Ha zendül, elszongul szenvedély viharja:
Permeteg könnyű lesz bubánat e dalra . . .
Sírva vigadó nép édes fájó könnye,
Szív mélyéből szökken bánatban, örömben;
És a durva harcban, a miyen az élet
Forrása fakad fel édes enyhülésnek.

Taps, koszoru, hirnév, dicső pályabéred,
Hogy a magyar szívet úgy érted, úgy érzed.

Taps elnémul egykor, koszoru elhervad,
De dal ő örökké, mely a szívig elhat.
Egy népnek szívével szíved összeforvra,
Jó voltát, jó voltod híven tolmácsolja.
Drága kincsese! járulsz Jóság oltárához.
Holott művészeted pazar kézzel áldoz.
Árvák-háza könyve válik drága gyönggyé,
Mely hirneved fényét teszi tündöklőbbé.

* A művésznő kolozvári vendégszerzése alkalmából számos ovatióban részeseült s különösen ki lett üdvöztetve búcsufellegye alkalmából, a mikor a karzat-
ról a fenti szép verset szórták le.

Egy házasság.

— De Révière. —

Ma lép először a világba. Még csak tíz-
zenhét éves; vagyontalan, de szép, szelíd,
gyöngéd és mindenért könnyen lelkésülő. —
Atyja egy nyugalomba vonult öreg katona
tiszt, kiséri első báljába, mert a Jeanne anyja
már nem él.

A leány már reggel óta izgatott; föl-
próbálja fehér ruháját, arany nyakláncát s
a hajába tűzendő rózsákat. Vajjon szép lesz
e így? De vajjon egyáltalában szép-e?

Atyja nézi és mosolyog. Boldognak lát-
szik. Egészen nyugodt; leánya ellenben iz-
gatott, nagyon izgatott. . . . Miért? Maga
se tudja! mintha egy ütközet elé menne,
mely egész jövőjére elhatározó!

Csöngetnek a kapun. Talán a varrónő,
kit behivatott, hogy ruháját megegyessze
S míg Justine, a cseléd ajtó nyit-halgató
zik. Nem nem a varrónő, hanem az öreg tisz-
telendő, ki őt az első bérnyálásra készíté.
Meglátogatja olykor-olykor, mióta az inté-
zetet elhagyta. Pedig ma nagyon, nagyon fe-
széjezi ez a látogatás.

— Atyám mehets ki előtte; tudod, a
varrónőt várom. . . .

Aubertin ur a pap elé siet és szól:

— Kis leányom nagyon el van foglalva

ma. Bálba viszem. . . .

— O y ifjan . . . Szegény gyermek . . .

— De tisztelendő, már tizenhét éves és

sorsa az, hogy a világban éljen . . .

— Szegény gyermek . . .

A szalon ajtója bezárul a látogató előtt

és Jeanne mit sem hall többé. De oda benn

mozdulatlan zavartan áll, s mind csak ezt

ismétli: „Szegény gyermek. . . .“ A jó öreg,

ki őt oly rég ismeri, azt mondá: „Szegény

gyermek. . . .“ és pedig szomorú, nagyon

szomorú hangon. . . De hát édes Istenem,
nem megy e minden leány a bálba? . . .

Megjött az est; a szomszédok körülál-
ják Jeannet, ki ő tüzeket befejezte. A bérko-
csi alatt vár s Aubertin ur a Madeline-ne-
gyed felé távozik leányával.

A báltrembe éneke. Annyi ott a gyer-
tya, hogy Jeanne csaknem megvakul. Szíve
sebesebben dobog, s könnyű remegés fogja
el egész testét. Leültetik Berta mellé, ki
barátja még az iskolából, de kevés pihe-
nőt hagynak neki és sokkal többet tánczol
Bertánál.

Egy sereg fiatalember áll körülötte, s őt
nézik szüntelen. Istenem vajjon miért? Talán
a haja áll rosszul? Vagy a ruhája ment fél-
re? Elvörösödvé, zavartan, nyugtalanul ke-
resi szemével atyját. Ez azonban csak mo-
solyog tovább.

A mint egy kis bátorsága jött, kérdőre
fogta szomszédját.

— Berta, van rajtam valami nevetséges,
hogy annyian néznek?

— Téged néznek? . . . Csak képzeled,
édesem . . . Téged se ügyelnek jobban, mint
mást!

— Ah, annál jobb!

De mégis, csak nem csalódik ő . . . .

Azok a szemek, a mik környezik, mind reá
vannak függesztve. Különösen két ábrándos
kék szemet jegyez meg, melyek folytonosan
kísérik.

— Berta, ki az a szöke, előkelő fiatal-
ember?

— V. Lajos egy gazdag bankár fia.
Azt mondják, nagyon forgott, fölkapott
ember.

A fiatal ember csak tovább nézi Jean-
net; mindgyere tárczol vele, s a mi a leg-
nagyobb kitüntetés, később nem is tánczol
mással, csak vele. Sójajt, érzeleg, s ez neki

oly jól áll. Tudja ez, ám ő maga is, s ezért
egész este megtartotta szerepét.

A ünnep végére járt; az utolsó keringő
következik.

— Kisasszony legyen szerencsém . . .

S karjai közt tova ragadja, mi közben
tekintetével végig simogatja. Jeanne nem látja
de érzi e tekintetet, s egészen megvan hatva.
Csak forog a bál meleg, illatos levegőjében;
elvan ragadtatva a keringő, a siker és még
maga se tudja mi által. Megrészegeti az ifju-
ság, s csak forog tovább, mint egy álomban!
Tánczossa pedig feléje hajlik, s néhány szót
csusog neki, miközben vállát gyöngéden meg-
érinti.

Oh istenem! Hol van? Mintha minden
tárgy eltűnénk, s minden zaj elenyésznekké kö-
rüllette. Mely világba ragadta őt a szép Lajos?

Csak lassan tér vissza a valóra. A zeno-
kar elhallgatott s Jeanne érzi, hogy vissza-
vezetik helyére. Most már ismét Berta mel-
lett ül, ki csipősen kérdi:

— Mikor lesz az esküvőtök?

A bálnak vége van. Jeanne kocsiba ül
Aubertin ur beszél hozzá. Ő egy szót se felel.

Az atya gyöngéden vállát érinti:

— Jól mulattál, gyermekem?

— Oh, édes atyám!

Szobájába érve, beül egy karosszéke s
gondolkozik a helyett, hogy levetkőznék; majd
föláll és sétál föl s alá. Hideg van, szél
sivít a kialudt kandallóban. Am Jeanne ezt
észre sem veszi, hisz a fiatalság lángol erei-
ben. Csak sétál tovább, s mosolyogva beszél
önmagához:

— Hát bekövetkezhethnek ez olyan ha-
mar? . . . Nem . . . Ez lehetetlen, lehetetlen.

. . . Ez . . . villámcsapás volna . . .

Hanyagul nyul hájába a róza után, mit
sajnálatlalt távolít el, ép úgy, mint a fehér
ruhát, mely neki oly jól állt. Ah, a szép
ruha! S bizonyos hőbortos, gyermekes go-

hogy elhelyezésükre tágas s a céljuk meg-
felelő külön helyiségek kívántatnak. Már
pedig a reáliskola jelenleg még az evang.
reform. főiskola épületében van elhelyezve, a
hol csak öt tantermet és szükséges irodai
helyiséget kap; a tornászai helyiségeket,
fizikai és rajztermetek pedig a főiskolai
gymnáziummal közösen használja. A reális-
kola azért mégsem nélkülözheti egészen a
legszükségesebb természetrajzi és fizikai
taneszközöket; mert a főgymnázium igazga-
tósága vagy az egyes szertárak őrői időn-
ként szívesen rendelkezésre bocsátják a
legszükségesebb szertári tárgyakat. — A
tanintézet felszerelésére évről évre meg-
szavazott 300 frtból megvásároltattott Leh-
man A. igazgató Allattani atlasza. A vegy-
tani szertár számára ezen tanév folyamában
csakia fogyasztási cikkek szereztettek be.
Eszközök vásárlására nem jutott különben
is nagyon csekély 300 frtból, a mely nem-
csak a taneszköz beszerzésére és apróbb ki-
adások fedezésére, hanem még a kissé nagyobb
javítások eszközölésére is igénybe
veendő.

Van az iskolának lassanként gyarapu-
ló földrajzi, szabadkézi és mértani rajz szer-
tára és egy kis pénzügytéménye.

Erdekesnek találjuk reprodukálni a tan-
év általános történelmi adataitól a következő
sorokat;

Az épen most végződött tanév elég
kedvező körülmények közt kezdődött. Jólle-
het tanintézetünk kiegészítésének kérdése
évről-évre megoldatlanul maradt, mindamel-
lett is az új tanév megnyitásával, a gyer-
mekeit iskoláztató közönség rokonszenve s
érdeklődése nemcsak nem csökkent, sőt most
is még növekedett. A szabályszerű au-
gusztus három utolsó és szeptember első
napján teljesített beiratások idején összesen
147 tanuló jegyzetelt be. Ez a szám a mi-
nizsteri engedéllyel utóbb felvett, vagy évköz-
ben átköltözés miatt más tanintézetből jött
rendes tanulókkal, s a magán vizsgálatra je-
lentkezett egy pár tanulóval, a tanév végéig
157-re emelkedett. Ezen látogatottság kétség-
be vonhatatlan bizonyítja, hogy Debreczen-
ben a reáliskola, melyet mostani bizonyítatlan
helyzetéből kiszabadul, a legnépesebb hazai
főreáliskolák közt foglal helyet.

A tanuló létszáma volt a ta-
név végén I. osztály 50; II. o. 48; III. o.
25; IV. o. 14; V. oszt. 10; összesen 147
(A tanév elején beiratott 151.) Vallás sze-
rint: r. kath. 17. g. kath. 1; g. kel. 1; ev.
ref. 44. ág. hitv. 5; izr. 79. Nemzetiségre
nézve: magyar 108; magyar német 34; ma-
gyar; met-tót 3; magyar német román 2;
honosságra nézve: helybeli 104, hajdúmegyei
12, más megyéből 31. Előmenetelre nézve:
mindenből teljes: 7; mindenből legalább jó
21, legalább elégséges 84; egy tantárgyból
elégtelen 20, kettőből elégtelen 7, több tan-
tárgyból elégtelen 8. Magaviseleltre nézve:
jó: 65, szabályszerű 80; kevésbé szabály-
szerű 2.

A tanuló segélyezése.
A debreczeni városi főreáliskola a ta-
nulók segélyezésére nagyon csekély erő felett
rendelkezik. Magának az iskolának csupán ki-
sebbrendű jutalmazásokra szolgáló alapítványa
van. Az egyik alap a nemes érzelmeiről vá-
rosunkban jól ismert helybeli nagy kereskedő
Csanak József ur által tett és 100 drb. csá-
szári aranyból álló alapítvány. A másik a
tanintézet egykori derék tanárainak, Pápai
Pálnak nevére tett 100 frtos alapítvány
melynek évi 5 frtyai kamatja mindenkor a
történelemben vagy földrajzban legjobb

dolat által elragadtatva, ajkaihoz tapasztja s
megesókolja. S nyugtalanul néz szét a szo-
bában, ha vajjon nem látta-e valaki . . . De
ugyan ki, miután egyedül van?

A hajnalpírja átszűrődik az ablakok le-
bocsátott függönyein s miére végre a közeli
templom harangja. Az ifjú leány zóla elha-
tározza, hogy lefekszik. De alig alszik el,
feltűnnek előtte a kék szemek s egy kézsa-
zorítását éri derekán. Hirtelen fölriad álmából
S valahányszor elalszik, ugyanazon fölrebbe-
né. S hába érzett még ilyen formán.

Hogyan merjen majd atyja elé menni?
Mert valahányszor ez a bált említi, fülig pi-
rul. Sokszor nem is említi, csak némán reá
néz, s Jeanne már erre is elpirul.

A következő napokon terhére esik a
munka, s hol tulságos vig, hol meg egyszerre
nagyon szomorú, majd pedig hirtelen kiderül
s állandó szép marad az ég. Mert hát Au-
bertin kisasszony minden kedde este ré van
biva B. asszonyhoz, Lajosnak egy rokonához.
Hamar a fehér ruhát és az arany nyakán-
czat! Mily örömmel siet az új ünnepre!
S a mint szép tánczosát újra látja, nem kér-
dezősködik önmagától többé. Most már
tud. Ugy van, ez a . . .

Es boldog, de egyszersmind fél is föl-
fedezésétől. Boldog, mert sejti, hogy mi le-
het egy élet szerelem nélkül. De fél, mert
nem is képzeli az életet a férfi nélkül, kit
egy hó előtt még nem ismert.

Elmúlt a bálak ideje. Tavasz van. Jeanne
kis kertjében szépen nyílik az ibolya. A lég-
szelid, illatos. Dalolva rakja fészéket a madár.
Jeanne várja Lajost, mint várta tegnap, mint
várni fogja holnap. Talán jelezte látogatását?
Nem. De gondolja a szegény gyermek, mint-
hogy szereti őt, hát csak illó, hogy megkérje
kezét.

A fiatal ember azonban nem igen ke-

előmenetelt tanusított tanulónak megjutalma-
zására adatik ki.

Ezen két alapítvány kamatain kívül
még 36 frtot fordíthatnak jó tanulóknak megju-
talmasására. Debreczen szab kir. város ugya-
nis ezen öszegzet, a reáliskolafennállása óta
évről-évre fel szokta venni költségtérítésébe.

Figyelmeztetés a jövő tanévre
vonatkozólag.

Debreczen szab. kir. város főreáliskolá-
jában az új tanév szeptember hó 1-én kezdő-
dik. Az új tanévre a beiratások augusztus
három utolsó napján és szeptember 1-én,
mindenkori d. e. 9 órától 12-ig s délután 3-tól
5-ig eszközölhetnek, a reáliskola igazgatósági
irodájában. Szeptember 1-jénél később jelent-
kezők csak azon esetben vétetnek fel, ha
késedelmzésüknek okát tudják adni. A föl-
vételnél minden tanuló atyának, anyjának,
vagy ezek helyettesének kíséretében tartozik
megjelenni.

Az első osztályba oly tanuló vétetnek
fel, a kik legalább 9 ik életévüket már betöl-
tötték, s szabályszerű bizonyítvánnyal igaz-
olni tudják, hogy az elemi iskola negyedik
osztályát jó sikerrel elvégezték; ha ily bi-
zonyítványuk nincs, akkor fölvételi vizgá-
latot kell tenniük. Az ily fölvételi vizgálat
ingyenes.

Gymnásiumból, vagy polgári iskolából
jövő tanuló a következő felsőbb osztályba
csak felvételi vizgálat alapján vehetők be.
Az ily felvételi vizgálat kiterjed mindazon
tantárgyakra melyeket a gymnásiumban, vagy
polgári iskolában nem tanítanak s rende-
tantárgyuként.

A beiratás alkalmával minden tanuló
köteles életkorát szabályszerű keresztlevél,
illetőleg születési bizonyítvánnyal igazolni.

A fölvételi és javító vizsgálatok augusztus
29. 30. és 31. uapján tartatnak meg.
Később jelentkezők, ha csak késedelmüket
kellőkép nem okadatolják, visszautasít
tatnak.

Beiratási díjjal minden ujonnan jött ta-
nuló 5 frt 25 krt, más tanulóknak pedig 3 f.
25 krt fizetnek. Ezen díjakat mindenki, te-
hát még a tandíjmentes tanuló is tartozik
fizetni. Ezenkívül az egész évi tandíj 12 frt,
s ez két ízben, t. i. szeptember 1-én a beira-
tásnál és február 1-én hat hat forintjával
fizetendő.

A tandíjmentesség ügyében különösen
felemlítendőnek véljük, hogy a tekintetes vá-
rosi tanács, 1886. évi június hó 7-én 3908 3960.
szám alatt hozott végzésében kimondotta, mi-
szerint ezentul a tandíjmentességért benyuj-
tott kérvények ügyében mindankor a tanév
elején kíváru határozni. E szerint tehát a tan-
díjmentességi jótéteményért a kérvények a
tanév elején, szeptember első felében adandók
be az igazgatóságánál. Megjegyzendő azonban
az, hogy a tandíjmentesség jótéteményében
csak oly tanuló részesülhetnek, a kik a
mellett, hogy jó magaviseletűek és szorgal-
masok, egyszersmind hatósági szegénységi
bizonyítványt tudják igazolni, hogy szü-
leik valóban szegények. A tandíjmentesség
ügyében a folyamodványokat „Debreczen
szab. kir. város Tekintetes Tanácsához“ kell
ugyan intézni és czímezni, de a reáliskola
igazgatóságánál kell benyujtani.

A tanulókat különösen figyelmeztetjük
arra hogy tankönyveket az új tanév megke-
zdése előtt ne vásároljanak, de különösen ne
vegyenek régibb kiadású, mar használt tan-
könyveket, mert az ilyeknek épen elavult vol-
tuk miatt hasznavehetetlenek. Ócska tanköny-

reste az érintkezést Aubertin urral; még
csak látogatást se tett nála, miből ez utóbbi
azt következteti, hogy Lajos nem gondol
Jeannera. Nem szereti annyira, hogy szegé-
nyül is elvegye. Nagy világi ember, s az ilye-
nek nem tudnak szeretni. A lány pedig mélt-
atlankodik, hogy atyja ily rossz véleményét
táplálja róla.

Ilyenkor Aubertin ur lehajítja fejét s el-
hallgat. Mert tudja hogy hiába való fáradság
volna, leányát úgy se győzi meg. Meg van
ez támadva egy rettenetes betegség által,
melynek le kell folynia.

Am telnek a hetek és Jeanne mit se
hall Lajosról. Páris elnéptelenedik, a gazda-
gok tengeri- és más fűrdőkre mennek. Hol
lehet Lajos? A leány eped, halványul és
unni kezdi az életet.

S éppen ez a nap még a többinél is
rosszabb volt. Egyedül van a kis szalonban,
ott könyököl az asztalon, hová ép most te-
vé a legújabb hírlapot, Gépiessen nyitja fel,
első bajjára, fehér ruhájára és a jó öreg tisz-
telendőre gondolva, kitalál még mintha most
is hallaná: „Szegény gyermek . . . Szegény
gyermek . . .

De egyszerre a valóra ébred s fölgyrik
a mint a lapban egy úvré bukkan: Lajos
névére. Bizonyára családott. Újra akarja oi-
vasni, de a betűk tánczolnak és úgy összeze-
kavarodnak előtte, hogy olvashatatlanokká
válnak. Nagy bajjal végre rendbe jönnek, s a
leány kibotúzi, a mit akart, de nem bírja
megérteni.

Végre aztán elméje is megvilágosodott
A lap Lajos esküvőjét közli a gazdag
A. kisasszonnyal. Jeanne nem sir. Tekintete
vad. Oklái fenyegetők. Jó, hát ha elviselhet-
tened válik az élet, egyszersűen itt hagyjuk!
A fiatal ember hazudott neki, megcsalta őt!
De nem fogja őt senki rászedni: majd tud ő
munkálni szenvedéséi elől!

vek közül csak azok használhatók, a melyek
kiadás és tartalom tekintetéből a tanév kez-
detén kiadott tankönyv-jegyzékben megneve-
zett könyvekkel megegyeznek.

Napi hírek.

— A debreczeni közraktár vállalat
alapítóinak képviselői tegnap délután rövid
ülést tartottak, melyen eredményes határoza-
tot hoztak az alapszabályok kidolgozása és
a piacra bocsátandó részvények aláírása
ügyében. Örömmel jelentjük, hogy az alapí-
tók által átvett részvényeken kívül, már ed-
dig is több jegyzetelt elő.

— A törvényszék és járásbíróság bi-
rói szüniidő. A helybeli kir. törvényszék
bírói közül nyári szüniidőre következők men-
nek: Szögyény István kir. tanácsos elnök,
Tóbi István, Mocsy József, Ujhelyi András,
Lánczky Sándor, Komóssy Dózsa, Konrad
Sámuel és Nagy Károly bírók. A szüneti ta-
nácsos elnöke lesz: id. Balogh Imre, s szüneti
bírók: Langyel Imre, Mészáros József. A já-
rásbírósgától szüniidőre mennek: Tóth Ferencz
járásbíró, Bay Gábor és Sárvári Lőrincz al-
bírók: szüneti bíró lesz: Ferenczy Lajos al-
bíró. A törvényszék tisztviselői ma délben
bankettet rendeznek a nagyerdői vígadóban
a törvényszék megvizsgálására kiküldött:
Gottl Akost min. biztos és Dusóczy Karoly
min. fogalmazó tiszteletré.

— A debreczeniek erdélyi kirándu-
lása. Az Erdélybe tervezett kirándulásban
már eddig is igen szép számmal jelentkeztek;
intelligens nők és férfiak. Idáig a jelentkezett
nők száma 26-ra megy. A fogadatlásra az
erdélyiek nagyban készülnek. A kirándulók
lelkes óvatiókra számíthatnak.

— Iskolai értesítés. A h.-bűszörményi
m. v. V. osztályu elemi népiskolában az évi
zárvizsgálatok f. év július 4-én d. e. 8—12
óraig és d. u. 2—5 ig fogtak megtartatni. —
Ezen vizsgálatokra a t. szülők és tanúgy
íránt érdeklődők tisztelettel meghívattak. —
Lippé e József okl. főelemi tanító.

— Főúri eljegyzés ifju. gróf Te-
leky Sándor a koltói gróf Teleky Sándor
ezredes fia, jegyet váltott Kende Jusiska
kisasszonnyal. Az ifju menyasszony édes aty-
ja: Kende Kanut földbirtokos, régebben kép-
viselő s kormánybiztos is volt. A szép frigy-
hez széles körből kiüldik jó barátok szerencse-
kívánataikat. Az eljegyzés Czégényben, Szat-
már-megyében, történt.

— Tüz Vámos Pércsen. Vámos Pérc-
esen vasárnap délután egy kötélverő kamara-
jában könyvelőműsög folytán tűz támadt, s a
kigyuladt házról tüzet fogott a ref. egyház
nem rég épült leányiskola épülete is; ez a is
leégett. Az iskola 2000 frtg biztosítva volt.

— Beküldetett. Egy etekelő urnó által
a következő sorok közléseire kértünk fel:
A „Debreczen“ szombai számban — azon
kérdést olvastam: miért használják a csuf
németből lefordított szót: „Fröbel gyermek-
kert.“ Fölvilágosításul e téves kérdésre köte-
lességemnek tartom az felelni, hogy Fröbel
nem német szó, hanem név, a ki egy új
rendszert alkotott ember neve, ki így meg-
érdemli, hogy művéről nevéét megtartsák —
éppen úgy mint bárkiét a ki egy vagy más
irányban egy fentálló, minden országban fel-
veit találománya által arra érdemesítette ma-
gát. Es Fröbel bár nem magyar név
— de mégis a róla nevezett intézetnek
a főváros magyarosításában nagy érdeme van,
miután sok gyermeknek nem tud egy szót is

Eltépi és földhöz csapja a lapot, aztan
szobájába rohan s rakogatni kezd mintha
hoszu utra menne.

Egy pillanatra rátekint a szent szűz
képére, aztan hirtelen elfordul tőle. Nincs
benne többé gyöngédség, szeretet, vallásos.
Valami felteni, vagy kivánnivalóknak kell
lenni, hogy imádkozhassunk . . . De Lajos
megölte a lelket, feleljen is érte majd az
isten előtt. Oh mennyire szenved! De o ne-
veti fájdalmát, mert holnap már nem fogja
érezni.

Nyílik az ajtó s belép az atyja. Megta-
lálta az eltépt lapot felvette és olvasta. S
fájdalomtól meggöngyedt tőttel áll leánya
szobájának küszöbén némán, mozdulatlan, le-
horgasztott fővel és kéro tekintettel mint a
ki alamizsnát vár.

Ah! atyja! Az ő szerencsétlen atyja,
kinek kivüle senkije sincs a világon! Jean-
ne mégis megfedekezett róla!

— Atyám . . . édes atyám tégy velem,
a mit akarsz . . . Tied vagyok . . . Eretted
élni fogok.

Sirva fakad s keblére esik.

Jeanne ezentul kerülte a zajt. Megse-
bezte az élet. Ha sebe tán be is heged, nyo-
ma örökre megmarad. Meglehet hogy később
nem sajnálja többé Lajost; ám örökre elrö-
pönt husz éves ábrándjait sajnálni fogja
mindvégig.

Atyja rá akarja beszélni hogy menjen
férjhez. Ha ő megtalál halni, mi lesz belőle?
Ujában is anyagi zavarok érték; csekély
nyugdíj képezi összes vagyonát. Jeanne te-
hát semmit se örököl . . . Pedig egykor ké-
nyelmes fészékben nőtt fel!

A leány azonban irtóztott a gondolatától
is, hogy oly férfi neje legyen, kit nem szeret.

magyarul mikor beadják és rövid idő alatt
megtanulja a magyar nyelvet is. Kár az
ilyen apróságokkal, melynek állítása oly köny-
nyen megczáfolható azokat tévutra vezetni,
kik talán nem tudják miért hívják ez inté-
zetet gyermekkertnek — és nemcsak egy-
szerien Fröbel kisdédóvodának.

— Halálozás. Általános részvétet kel-
tett városunkban Szabó Endre tehet-
séges fiatal színész halála. A fiatal ember
Debreczenben lépett először a világot jelentő
deszkákra, melyeken szép tehetséget árult el.
Megnyerő külseje és szeretetreméltó kedélyé-
vel nagy számú ismerős és baráti kört tudott
magának szerezni, mely megörzi az elhunyt
emlékét. Az ambitiosus fiatal embert pályá-
ján, hol aránylag gyorsan haladt, halálhozó
betegség lepte meg, mely az egykori deli ter-
metű és vaseszségű ifjunak hamar sirját
ásta. Anyja és nagyanyja, kiknek egyetlen
támaszuk, volt fejlethetetlen gyermeküket,
életük minden reményét, baráti hű bará-
tot és a muzsa hivatott művelőjét siratják
benne. Barátai a következő gyászjelentést
adták ki: Mély fájdalommal jelentjük a
felejthetetlen emlékü jó barátunk SZABÓ
ENDRE színésznek, folyó hó 27-en éjjeli 12
órákor, élete 20 dik évében történt elhunyat.
A megboldogultnak hült tetemei folyó hó
30-án szerdán délután fél négy órákor fog-
nak a róm. kath. egyb. szertartásai szerint
kadas-utczai 1861 számú háztól, (a városi
kórház áttelében) a sz. anna-utczai sarkter-
men örök nyugalomra tétetni, mely végzi-
teasságáért az elhunytak ösmeréseit, bará-
taít, bánatos szívet meghívjuk. Benne a
legjobb barátot és valóban tehetséges ifjut
siratják — barátai Debreczen, 1886. Ju-
nius 29. — A dott legyen emlékezte!

— Tiszántúli ev. ref. egyházkerület
nyári közgyűlése aug. hó 9-én veendi kezde-
tet. Aug. 6. és 7. napján lelkesfélségi
vizsgák tartatnak. A második vizsgára jelent-
kező atyfiak egyházi beszédet tartoznak
készíteni 2 Tim. 2: 15 alapján: Igyekezze-
liten előtt kedves lenni stb.: két magyaraza-
tot a 24 urnapjáról, vagyis 62—64 kérdése-
ről, melyeket bizonyítványaikkal együtt aug.
5-én d. után 4 órákor a püspöki hivatalhoz
adják be. Aug. 5-én az egyházkerületi tan-
gyűi bizottság tartja ülését.

— Megint érdekes látványosság ki-
nálkodik a közönség számára. Misa Cora a
ki a fővárosban oroszüléselidítő productiói-
val keltett nagy érdeklődést, a napokban
Debreczenbe érkezik, és itt fogja bemutatni
habmeresztő bátorságát. Misa Cora és orosz-
lánjai szintén a nagyerdőn ütök fel sátraikat
miután a kapitányi hivatal igen helyes intéz-
kedése folytán minden ilyen látni valóknak
nyáron csakis a nagyerdőn ad helyet.

— A „Villám“ t. előzetőit. Ke-
rekes Géza a „Villám“ című helyi
élelzap szerkesztője és tulajdonosa ez uton is
tudatja, hogy f. é. Julius hó 1-től lapjának
kiadó teendőit is maga fogja vezetni, azért
keri az előzetési penzeket, valamint hirde-
tési díjakat egyenesen és kizárólag hozzá
(Teleky-u 2167 sz.) küldeni.

— A debreczen felolvasókör választ-
mánya f. hó 30-án d. u. 5 órákor a főiskolai
gyűlésteremben ülést tart. Targy: szerveke-
dés, pénztárnok választás. Kovács János ur
al-elnök.

— Érettségi vizsgák. A szóbeli vizsgák
főiskolánkban e hó 24-én vették kezdetüket,
az írásbeli vizsgára előállott 65 ifju közül

— Uj kö-
var közlése,
lyett újat és
ügyben a nád-
megyénél.

— Poli-
homerule kérd-
még a női kal-
vatív kalapot
angol konzerv-
onistákét Cha-
orchideákkal,
az ir harom
külföbzöteti
hogy valaki
fejében hordja
kivülről.

— Medár-
kötött parasz-
váik, a hívős
vetkezett már
dománya elá-
alatt. Vizsgá-
csak bennük
ben éri tán F-
ket. Szidjak is
szent érseken-
gat, mert a d-
szerint az érs-
szent időért. E-
vetkező. Med-
nagy mosását
a kifeszített
darabokat. El-
sármalmas állap-
bajlos elmond-
baleset székl-
volt, melynek
vánt. S a got-
sietett volna
szármalmas áll-
hanyta az ist-
ő bosszantása
hogy a mosás
ban nem tesz
rágját, ahogy
nyörgött, teny-
gályó fite he-
mit tenai a
levetai aruba

— Férjhez kelmened, mond atyja szo-
moruan. Mire vársz?

Mert valóban, a holnap egyenlő lesz a
mával, és a most kialakozó alkalmak ei-
tűnnek.

Jól mondják, hogy a nőkre nézve, kik-
nek szerelmük halva született, létezik egy
második virulás, mint az áprilisi fagy által
megcsipelt növényekre nézve. De csak a má-
sodik ifjuság, mit Jeanne csak homályosan
sejt, oly távol . . . oly igen távol van, hogy
most be sem láthatja. Azt is tudja különben,
hogy egy szegény leány sohase megy férj-
hez elete oszen. Ha szép volna, se vágya-
koznék reá akkor sem. A férfiak mindig at-
tő. Fének, a mit mások ott hagytak!

De az előbbi hang ismétli:

Jeanne, férjhez kell menned, mindeki
ezt teszi.

— O is ugy tesz tehát, miut mindenki!
De kit választasz? Pétert, vagy Pált. Mind-
ketten szeretik s készek őt hozozni any-
kül is elvinni; ellenben reá nézve mindkettő
anyira mindegy, hogy nem tudna, egyik,
vagy a másik mellett nyilatkozni.

Jó hát döntsd a sors! Talán ugys is
dönt mindig, még akkor is, mikor azt hisz
szük, hogy magunk határozzunk! S egy érez-
pézt a legbe dobera, eljátssa sorsát a szin,
vagy visszája s-erint.

Ah, ez Pál; Jeanne tehát Pálhoz megy.
Mindjárt értesíti atyját, ki bszonyára nagy
örömmel veszi, hogy végre mégis választást
tett . . .

Szegény gyermek . . . S talán hozzá
tehetjük: Szegény Pál . . . Ha Lajostól lakol-
csak e világ igazságszolgáltatása lesz, hol a
férfiak mind szolidárisak.

